

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr. Indult: Kedden, October' 21-dikén, 1834. 33.

N A G Y B R I T A N N I A.

A' Morning Post gántsolja, hogy Sir Edward Co drington, a' 70 vagy 80,000 font sterlingből, melly summát a' Parlamentben, a' hajósok számokra kieszközlött, 7480 fontot, maga számára akar megtartani, úgy hogy e' szerint mindegyik matrozra 1 font, és 10 Sh. esik, noha az Admiral, a' javallat tételkor nyilván kinyilatkoztatta, hogy tsak emberei részekre szóll, 's maga számára semmit sem kíván.

Cobbett Ur, már bėjárta Irlandnak egy részét, 's nem sokára Dublinban váratik, hol olvasását a' Nemzeti gazdaság felett ismét elkezdi, 's azután újlag távolabb útra készül. Az eddig tartott 3 rendbeli olvasásai, átaljában egy-egy, 30—40 font sterling tiszta jöv. delmet hozott bé. A' halgatók között várakozásokban, sokan megtsalatkoztak, a' mennyiben a' Radical újítónak menydörgő beszédje helyett, a' ki majd a' bétűszott visszaélések ellen kikél, tsak egy — beszédjének tzelját, es hasznát mindenkor szemelött tartott pusztá újítót hallottak.

A' Beirai Hertzezné, elhúnyt testvére mind két Orvosainak, háládatossága jeléül, az egyiknek ugyan, egy brillantos gyűrűt, mellyet a' Don Carlos nője, életében hordott vólt, a' másiknak pedig bizonyos summapénzt méltóztatott ajándékozni.

Londoni lapok szerint, esztendőnként, Londonban 150,000 ökör, 50,000 borjú, 700,000 juh, 250,000 bárány, és 200,000 disznó emésztetik meg, 's az esztendőnként elkelt húsának öszves

értéke, 8,500,000. font sterlingre mégyen. Hal, esztendőnként 8500 viz szállítvány, mindegyik 40 tonnás, azon kívül szárazon való 20,000 tonna kél el. Búza esztendőnként 1 millio quarter (véka), apró marha 80,000 font sterlinget érő, vaj 21 millió font, sajt 25 millió font, zöldség 1 milliom f. st. érő, ale, és porter ser 2 milliom hordó, bor 65,000 pipe, pályinka, 's más ital 11 milliom gallon, tej 7 milliom gallon, a' mihez 9600 tehén kívántatik, fogyasztatik el.

Generálmajor Bourke, Sidneyből ekképpen ír az oda vándorlott, vagy száműzött személyeknek állapotokról Stanley Status Titoknokhoz; „Az Ur abbeli aggodalmát nyilatkoztatja, hogy talán az ide való gyarmatosok nem igen fognak megegyezni az ide küldött, vagy küldendő emberekkel: de ez ellenkezöképpen vagyon, noha azt is meg kell vallani, hogy az ide átszállított fejer személyek erköltsi caracterekről való tudósítás nem lehet minden tekintetben kedvező, — mert meg kell ám gondolni, millyen kísértetnek vagynak kitételve, a' férjektől, vagy kedvesektől elvált aszszonyok! a' midőn természetes, hogy nekik a' bétűlet elvesztése legtöbbet hozbé: részünkről, a' mit a' búja élet eltávoztatására tehettünk, megtettük: némelleyeket, egy aszszony Comité felügyelése alá bízunk, — másoknak ilendő szolgálatot szereztünk. Néhány nap múlva többnyire mindnyájan batorságban voltak, és ha bár némelleyek még foglalatosság nélkül vagynak, ez

azért van, mivel vagy jobb szolgálatra várakoznak, vagy pedig elébbi feslett élet módjoktól el nem akarnak állani. Az is nagy késedelmet okoz, hogy az Ország belsejével az öszveköttetés nehéz, de sokan nem is akarnak mesze a' határtól beállani.

P O R T U G A L L I A.

A' L i s b o n a i Kormányújságban; Sept. 22-ről és így Dom Pedró halála előtt 2 nappal költ következő Királyi Decretum foglaltatik: „Mi II. dik Donna Maria, Portugallia, Algarbia, 's az ezekhez tartozó birtokoknak Királynéja, 's a' t. Egyetlenegy Törvénytzikkely. II dik Maria Portugallia Királyné Ő Felsege tökéletes korúnak nyilatkoztatott, és mint illyen, a' Charta által adott hatalmat, közbenvetetlenüi általveendi. Ennélfogva parantsoljuk az illető tisztviselőknek, hogy a' fentemlített törvény megtartása végett, a' szükséges rendeléseket tegyék meg. Az Ország Státus Titoknokja a' jelen iróványt kinyomtattatja, és hirdettetí. Költ Queluz várában. (Aláírás.) Én a' Királyné. Petsételte Ben-te Pereira do Carmo.

Sept. 20 kán és így 4 nappal Dom Pedró halála előtt, Donna Maria, következő levelet küldött Attyához: „Felseges, hatalmas Fejedelem, és Senhor, Dom Pedro d'Alcantara, Braganzai Hertzeg, igen szeretett, és tisztelt Atyám! En Donna Maria, Isten kegyelméből Portugallia, és Algarbia Királynéja, üdvezlem Tsászárságodat, kit a' világon leginkább szeretek, és tisztellek! Közjelét kívánván adni háládatosságomnak, mellyel Tsászárságod személye eránt, úgy is mint leány, úgy is, mint Portugallia Királynéja el vagyok telve, a' mennyiben egyedül Tsászárságod jeles vitézségének köszönhetem, bitangolt thrónusomnak vissza-

nyerését. Ditsösséges merészlett, melly miatt Fölséged egészségét, sőt életét is veszedelemre kítette, tsak hogy a' Portugallus nemzetnek, intézeteit, és szabadságait, úgymint a' jóllétnek kezeseit vissza adja, — egyszóval kétszeres adósságomat le akarván róvni, ezennel ajánlom Felsegednek az ó és nemes — Torony, és kard nagy keresztes rendjét, úgymint a' vitézségnek, szerénységnek, és bátorságnak jelét, mellyet, mint gyermeki szeretetem adóját, kérem fogadjon el Felseged! Felseges, hatalmas Fejedelem, és Senhor, Dom Pedro d'Alcantara, Braganzai Hertzeg, szeretett, és tisztelt Atyám! Vegye személyét óltalmába a' Felseges Isten! Költ Queluz palotában Tsászárságod engedelmes, és háládatos leányától. (Aláírás.) A' Királyné.

(Morning Herald.) Lisbona Sept. 27-kén. Dom Pedró halála előtt 3 nappal, már minden reménységét elvesztette az élethez, de azért még is megmaradt lelkeerőssége, Hazafiúsága, 's familiájához vonzó szeretete utolsó szempillantásig. A' Braganzai Hertzegné Aug. 29 től fogva alig távozott el 5 minutumig férjének ágyától, 's körülötte minden szolgálatot Maga végzett. 24 kén estveli 8 órakor, a' Brittus Követségtől, halálának hire futamodott, de mivel már több ízben alaptalan volt, ez úttal sem nyert hitelt. Azomban éjfél tájban durrogtak a' vár, és hajók ágyúi, és azután minden fertály után. Reggel a' hajó zászlói lebotsáttattak, 's az örkatonák fegyveröket lehajtva hordták. A' hólttetem felbontása minden tekintetben kívánatos volt, először azért, hogy a' betegség tulajdonságáról bizonyosság szerzessék, azután pedig, hogy az Orvosok jó, vagy rossz bánásmódjokról ítéletet lehessen hozni, 's végre, hogy azon elterjesztett hír, mint ha Dom Pedro méréggel ételett vol-

na meg, vagy megtzáfoltassék, vagy megvalósíttassék: A' hir szerént arsenicumot olvasztottak volna fel tojással, a' midön a' méreg ártéreszkedvén a' tojás héjján, az azt megevőt nem egyszerűen ugyan, de 7 vagy 8 hónap múlva bizonyosan megöli. A' holtetem feldagadása erősíteni látszott a' véleményt, úgy, de ezt a' betegség neme hozta magával. Dom Pedrónak Attyáról Vidik János Királyról szinte azt mondták, hogy méreg által holt legyen meg. A' nép igen hajlandó a' Királyok, és ezeknek familiájok halálokat, megéteetésnek tulajdonítani. Inkább hihető, hogy orvosi rossz bánásmód, sokszori érvágás, nádalyrakás, 's más gyengítő eszközök vitték kora sirba ezen nagy Fejedelmet. A' mint állítják, Dom Pedro nem birt ama hideg, 's bizonyos tapintású elmeébredséggel, melly Őt, egy sereg főparantsolójává hatalmazhatta volna: de személyes bátorsága, ügyessége, és kellemetes szokása, mellyel a' vetélkedő feleket megengesztelni értette, azok előtt, kik Velle közbenvetetlenül érintésbe jöttek, nagy bizodalmat, és tekintetet nyert, Ő, a' Fél-szigeti Fejedelmek között első volt, a' ki Udvaránál némünémű finom társasági szokásokat hozott bé. Az ő ideje előtt, a' Királyi Familiának mind egyik tagja külön ebédelt, 's a' késnek, és villának ritkán vette hasznát. A' vén palota szolgálknak, kiket ő vadembereknek szokott nevezni, igen visszattetszettek újításai. A' sereg, szomorúságában, némünémű örömet érez abban, hogy az elhúnyt Fejedelem, kevéssel halála előtt, Regementjének Obersteri Uniformisába öltözködött, és abban is holt meg. Holt telemei Serrado Pillar megerősített klastromba kívánta vitetni. Az Oportói ostrom közben hordott kardját, Leuchtenberg Hertzegnek testálta. A' város

köztsendessége, Dom Pedro halála által legkevésbé sem háborított meg, noha Entrában, és Cascaesban hallatszottak némelly Miguelistai dallok, és kiabálások. Midön a' várágyú a' Királyné esküvését hirdették, egy Gallego (Galiciai vízfordó) ezt találta mondani a' szomszéd kútnál: „No! ez Dom Miguel érkezését jelenti!” Néhány katonák, és szabadosok, kik azt meghallották, diribre-darabra szabdalták a' szerentsétlent. Egy Miguelistai hajdani vezér, tsak nagy bajjal mentette meg életét, s' midön a' Rocio piatzon, egy örházba vonta magát. A' fiatal Királyné avval kezdte el Kormányát, hogy egy hétre bezárkozott, 's Attyának halála miatt, a' Törvényszékeket is, ugyan annyi időre bezáratta. Három hónapra mély, azután való három hónapra pedig tsak felgyász rendeltetett. A' Britus gyalog, és más idegen seregeket, most hihetőleg meghagyják szolgálatjokban, 's Terceira Hertzeg, mint Hadi Miniszter, immár megnyugtató biztatást adott arról, hogy kívánságoknak elég ifog tételődni. Az Afrikán nevű hajó, 15,000 Soveraigut, mellyre a' Banknak nints szüksége, visszaviszen Angoly Országba, Utánírás. Éppen most futamodott híre, hogy egy új, 1100 tonnás, és 12 ágyús nagy angoly gözhajó, melly mint mondják, az Egyiptomi Basa számára építettett, 's a' Tajón tsak megrakodni kíván, de tulajdonképpen Carlistai emberekkel tele, Portugalliában még több katonát vesz bé, — tegnap érkezett meg. A' gözhajó mindenkinek figyelmét magára vonta, de különösen a' Condotteriekét, kik között sokan jó fizetésért Ali Mehmed Basának, lelkestül, testestül eladnák magokat, sőt némellyek már alkudozásba is ereszkedtek.

(Standard.) Dom Pedro Leányá-

nak, szomorú örökséget hágy. Portugalliát pártoskodások szaggatják, 's valóban, az új thrónusról el lehet mondani, hogy tűzokádó hegyre van helyheztelve. Dom Pedro lélek ébredéséről, mellyet utolsó szempillantásáig megtartott, sok vonásokat beszélnek. Azt kívánta a' többek közt, hogy koporsója ágyához vitessék, 's midőn azt külföldre tzipraságokkal halmozva megpillantá, leszedette azokat így szólván: „a' külső, merő ellenkezésben fogna lenni a' belsővel.“ A' nép között nagy a' forrás, 's már némely helyeken nyilatkozott is Dom Miguel részére. Bele m népes külvárosban már hatlatszott ilyen kiabálás: „Éljen Dom Miguel!“ Mind ezeknek következése, a' gyilkolások megújulása: alig múlik el egy nap, hogy valamelyik igazi, vagy tsak vélt Miguelista közhelyen meg ne ölettetnék. Dom Miguel idejében, mind ez. nem történt: voltak akkor is ugyan sok törvényes elítélte- tések, de a' nép legalább, nem volt mint most meghatalmazva, fényes nappal, és közhelyen való vérontásra. A' jelen Miniszterium, a' szónak szoros értelmében egyesült Miniszterium. Mendizabal vonakodott ezentúl pénzt költsönözni, hanem ha Carvalho a' Finanánál marad. Mind ennek, mind amannak, a' Deputatusok Kamarájokban eleven Oppozitzióra kell készülniök. Az Egyházi javak eladása miatt nints ugyan panasz, hanem az, az egész világot sérti, hogy a' szegény megfosztottakat, minden ígéret ellenére, tsak nem éhel hagyák meghalni. Ezen megelégedetlenekhez számítódnak még azon számos nagyobb és kisebb tisztviselők is, kik Dom Miguel alatt szolgáltak, de az új Kormány által együl együl elmozdítottak. Dom Miguel barátjai nyilván kezdenek felszólalogni: ha a' Reactió bélép, rettenetes leend.

Egy levelező Lisbonából Sept. 27-ről így ír: Az indulatos Gróf Taipa, a' Pairek Kamarájában, tolvajnak, es hamis pénzverőnek nevezte a' Finanz Minisztert. Az oka e' volt: Campos, az Oppozitzió részéről egy Deputatus, a' Kamarában azt javallotta, téssek vizsgalat, — bizonyos — Angliából átszállított vert pénzek iránt. Mendizabal ugyan is, mivel a' pénzverés Lisbonában lassan haladt előre, elhatározta, hogy bizonyos mennyiségű Cruzadost Angliában veret: mivel pedig mustrául szolgáló új Cruzadost nem talált, tehát Londonban régi, — 's különböző esztendőkről, öszveszedett bizonyos mennyiséget, 's gondolatra ezek után verette az értéket az új pénzekre. Tselekedete felől tudósította ugyan a' Portugallus Kormányt, de ez visszaírt néki, hogy addig, míg a' pénz Portugalliába érkezik, és a' pénzverő intézetben telyes értékűnek találtatik, ő, (Mendizabal) léssen felelet terhe alatt. Evvel Mendizabal megelégedett. A' pénz megérkezett, egy része azonnal vizsgalat végett a' pénz verő intézetbe küldetett, és kisült, hogy a' Londonban vertt Cruzadosok, a' most forgásban lévő új pénzhez hasonlítva, könnyűk. Ezután a' Kormány áltveretést parantsolt. A' dolog a' Kamara ismétleni kinyitásakor elő fog vétetni, 's nints semmi kétség benne, hogy a' Miniszterek képesek leendenek, ebben a' tekintetben az ellenek tett vádakat, győzedelem mellett megtzáfolni. Mendizabal, kinek még a' Miniszteriummal dolga vagyon, tsak néhány nap múlva tér vissza Londonba.

D Á N I A.

Mivel Angoly Nyugot Indiában, a' feketéknek felszabadittatások, úgy szinte az ott uralkodó nyughatatlanság, Dánia Nyugot Indiai birtokainak la.

kosaira is, befolyással lehetne, tehát a' Generál igazgató, oda küldetett, hogy a' ne talán kiütendő zavarok elfordítására tzeleerányos rendszabásokat tgyen.

O R O S Z O R S Z Á G.

A' Politzia törvényszék felől következendő kivonatok közölletnek: 1831-ben az Ország tömlötzeiben 37,782 bűnösök lakottak, de némellyek, kik egy helyről más helyre szállítottak, kétszer is fel vagynak jegyezve. Részeség és más kitsapongás miatt, öszvesen 4659 en fogattattak bé, tolvajságért 4474-en, úti-levél hiánya, és elszökés miatt — 3708 an, kóldulás és kószálás miatt 5371 en, Irományok meghamisítása miatt 1186 an, adósság miatt 1178 an. Az erköltsi romlottságnak legnagyobb grádsát, vagy vad indulatoskodást bizonyító bűnök, kétségkivül a' Familia körben követtetnek el. Illyen bűnösök az említett esztendőben tsak 140-en találtattak az egész Országban: mert az Atya, férj, feleség, és testvér gyilkosok a' többi bűnösökhöz képest felette megkevesedtek. A' Sziberiába küldetni szokott vétkesek száma felől ez mondatik. A' kényszerítő munkára, vagy letelepedésre való elküldözés, 1754-dik esztendőtől van divatban. Mivel az 1819-ben Sziberiában történt népszámláláskor, az Igazgatásban, némelly rendtelenségek tapasztaltattak, tehát mulhatatlanul szükségesnek tartották, a' számüzöttnek helyezetét, az ítélet hozatalától fogva, — letelepedésig, törvényesen meghatározni. Ez meg is történt 1822 ben, mellynek következésében a' számüzöttek elosztatnak 1-ör olyanokra, kik Fabrikákban dolgoznak. 2-or kik utakat készítenek. 3 or a' Városban mesterséget üznek. 4 szer tselédek. 5 ször Tsak pusztá letelepedők. A' letelepedés kétféleképpen megy véghez: 1-ször Az elébbi lakosokkal, a'

nélkül, hogy a' koronától segedelmet nyernének, együtt élnek. 2 or A' koronától segittelve, új helységekbe telepednek le. Ez az utóbbi mód, mind azért, hogy költséges, mind pedig, mivel a' számüzöttek familia nélkül élvén, sokszor elszöknek: vagy idejek kitelik, és így nem állandó, 1822 ben megszűnt, de később ismét szükségesnek találtott. 1818 ban mintegy 2500 an küldettek Sziberiába, 1819-ben 3141-en, 1820-ban 4051 en, es azólta 1823 ig mindenkor 4, vagy 5000 en. De 1823-tól fogva, midön egy Ukasz következésében, minden kóborlók kényszerítő munkákra ítéltettek, a' számüzöttek száma annyira nevedett, hogy minden esztendőben 10,067 en és így 6 esztendő alatt 64,035 en szállítottak Szibériába. Ezeknek nagyobb része mindazáltal kóborlóból állott, 's a' bűnösökre alig lehet a' 7ted részt tenni. Az aszszonyok száma úgy áll a' férjfiakéhoz, mint 1, 10 hez.

SPANYOL AMERIKA.

Dr Francia, a' ki mint tudva vagyon, Spanyol Amerikának felszabadítása ólta, Paraguayt határtalanul kormányozza, San Salvadorban, 70 esztendős korában, egy Bayonnéból származott frantzia kereskedőnek leányát vette feleségül. A' Házassági egyesség szerént, férjének halála után, az özvegy menyetskére száll az Ország, ha hogy törvényes örökösök nem maradtak. Így tehát egykor hihetőleg a' kereskedő leánya, Amerikának egyik legszebb tartományán fog uralkodni.

SPANYOL ORSZÁG.

(Moniteur.) Sept. 28-kán Cordova, az úgy nevezett Bástán völgybe nyomult seregével. Közeledésekor a' Carlisták visszahúzták magokat. Lo-

renzo, és **Oraa**, mindenütt **Zumalacareguy** nyomában vagynak **Estrella** tájékán. Miután **Rodil** megtudta, hogy **Minának** gyengélkedő egészsége, még nem engedi a **Commandó** általvételeit, elhatározta magát, megérkezéséig, a' sereg vezérlésére. **Bayonnéból** írják, hogy **Zumalacareguy** felesége, **Bloisba** utazand.

(*Messenger des Chambres.*) **Don Sebastian** Infant, a' **Beirai** Hercegnének fija, jelenleg **Nápolyban** van. Azt rebesgették, hogy itt **Christina** Királyné, és testvére között, Egyeséget kíván eszközölni, mások ellenben azt vallják, hogy **V-dik Károlyhoz** erősen ragaszkodik, 's néki, mint törvényes Királyának, — segedelmét ajánlotta.

(*Messenger des Chambres.*) **Sz. Sebastian** Sept. 30-kán. A' **Frantziskanus** barátok, talán egyedül magok voltak, kik a' politikai nyughatatlanságokban részt nem vettek, 's azáltal minden lakosoknak szereteteket, és tiszteletjeket megnyerték: de **Rodil** General, a' kinek szinte kedve telik a' klastromok felgyujtogatásában, és barátok kergetésében, **Tolosában** is mintegy 18-at fellázított. Társai mindazáltal nem akartak velek kezet fogni, 's a' mennyire lehetett, őket szorgosan kikérülték: hanem egyszerre csak ezeknek is eszükbe jut, hogy majd életjekkel fognak lakolni, ha egy, vagy más részre nem hajlanak, azért szedték a' sátorfát, és a' **Város** előtti **Carlistákhoz** szövetkeztek. De hirtelen a' **Platz** Commandanstól parantsolat érkezik, hogy **Cadixba** készülnének egy **Spanyol** hajó ormán. A' szerentsétlenek még emlékeztek az 1830-ki borzasztó történetre, a' midőn hasonló esetben más papok. **O'Donnell** General javallatjára azon szin alatt, hogy máshová szállittatnak, minden irgalom nélkül a' vízbe fulasztattak: azért ki-

nyilatkoztatták, hogy **Spanyol** hajóra nem ülnek, hanem hogy a' Kormány-
nak engedelmeskedjenek, angoly hajón ált engedik magokat szállittatni, a' mi tegnap a' lakosoknak, de kivált az aszszonyoknak szánakozást jelentő jajgatásaik között meg is történt. **General Osma** a' sereg **Commandánsává** a' **Baski** **Provintziában**, **Mina** pedig **Navarrában**, kinevezettek, a' minnvalóban örülni lehet, már tsak azért is, hogy a' sereg, **Rodiltól** valahára megszabadult.

(*Morning Herald.*) **Madrid** Sept. 27-kén. Miólta a' tegnapi **Ü-ésnek** vége lett, **Torrenónak** szándékát is tudjuk, és már közönségesen mondották, hogy **Angoly**, és **Frantzia** **Ország** **Követjeinek** **Protestátziójok** következtében, a' szükségből virtust akar tsinálni, 's a' szerentsétlen **Guebhard** költsönt kivéven, feltétel nélkül mindent elesmér, a' mennyiben külömben, se **Párisban**, se **Londonban** nem tehetne szert költsönre. Ma estve a' **Procuradorok** **Kamarájába** ment, és miután némelly tagjai az **Oppozitzió**nak véleményeket a' költsön felett kimondották, **Gróf** **Torreno** felkelt, és így szóllott: „Miután a' **Kamara** **planumomat** módosította, és a' **Guebhardi** költsönt félrevetette, mi által az adósság tőkéje, és a' kamatok megkevesedtek, tehát kötelességemnek tartom, ezen változás által származott jótéteményt, az **Országra** árasztani.

FRANTZIA ORSZÁG.

Lyonban, az ottani **Praefectus**, és **Maire** között, ez utóbbi által, a' levágandó marhákra nézve tett bizonyos rendszabás miatt, meghasonlás támadt, a' mennyiben a' **Praefectus**, azon rendszabást, mint az **Oct. 4-kén** költ határozattal ellenkezőt, felfüggesztette. Egyébberránt, **Lyonban**, a' **Fabrikánsok** között is, újlag valami gyanús mozgás vétetik észre.

(Journal des Debats.) Midőn legnapelőtt az Udvar Fontaineblaut odahagyta, a' Király, ki a' városon lóháton ment, megpillantotta a' sokaság között, a' Collegium tanítóját, tanítványával együtt, a' midőn hirtelen arra fordult, 's őt (a' tanítót) arra kérte, adna ma tanítványainak Vacatiót. Alig, hogy ezt kiejtette, a' legyektől kineztatott lova lerogyott, de a' Király, még mi előtt valaki segítségére sietett volna, leugrott, 's noha a' térdjét egy kevéssé megsértette, még is azért kotsiba ülven, Croux de Bercybe ment, 's ott kiszálván, a' Nemzeti gárdát megvizsgálta.

B É T S.

A' Fő Msgú Magyar Kir. Udvari Cancellaria határozata szerint a' Horvátországi kir. Törvénytáblánál megüresült Táblabírói hivatalra annak eddig volt Jegyzője Dominich Sándor Úr neveztetett ki.

M A G Y A R O R S Z Á G.

P o ' s o n Oct. 16-kán. A' Tttes Rk és Rk mai napon tartatott 256-dik ülésében az úrbéri tárgyak új szerkeztetése vétetett tanatskozás alá.

S z e g e d r ö l. E' folyó hónapnak 6-dikán országos vásárunk kezdődött. 5-dikén délután már töltve volt baromvásárunk szarvas marhákkal, és lovakkal; de ezekből igen kevés kelt el, azon okon, mivel ez esztendőben szénánk nem teremvén, a' kiteleltetése jószágainknak már is nagy aggodalommal fogta el lakosainkat, 's innen az eladotaknak arra is igen tsekély volt. Egyszersmind ez állapot a' belső vásárra megjelent kereskedőkre is kedvetlen hatással volt, mivel az élelembéli szerek is igen szűken teremvén, igen tsinos viseletű köz lakosaink ezen öszön in-

kább búzára, mint fényűzésre adták megzsugorgatott, vagy izzadsággal szerzett pénzeiket. Az élelembéli szerek nem voltak drágák, a' szomszéd bánát elegendő búzával rakta meg piatzunkat. A' jó bázának 9, 10 váltó fton lehetett vásárlani köblét; a' tengeri azonban és zab arányba véve drága volt. Kerti szőlőink igen bőven jutalmazták a' munkát; idei termésünk olyan, millyenre alig emlékeznek az öregebb lakosok is. A' borok jók, még is akójokat lehetett venni 30, 36, 45, 50 kron, legfeljebb 1 fton váltóban, 's ha jól öszveszámolnánk Szeged határából könnyen kikerülne száz ötven, vagy két száz ezer akó szín bor. A' hordók nem léteben voltak olyanok is, kik deszkákból készítettek hambárokat, azokat mohával jól megduggatták, ebbe öntik boraikat 's fellyül betapasztották. Tudok egy lakosunkat, a' ki 800 akós illyes hambárt készített.

B a j a. Vidúl mindenki szíve, midőn a' honi hírlapokban naponként olvassa, miként hazánk kisebb nagyobb városai a' nemzeti kifejlés, és tsinosbulás tökéletesb fokára emelkednek új nem tsak külsínű, de közhasznú intézvények létre alakítása által. Illyen méltó öröm mosolyga Sept. 28 dikán Baja kiváltságult városa minden lakosának vidám artzán, melly napon díszruhás századja dandárának felszentelési innepélyes szertartását ülé. Szerkezé ezen századot a' polgárságnak hazakirály- és felebaráti szeretete még 1802-dikban Mlsgos b. Podmaniczky főispáni székebe iktatása alkalmával a' t. vármegye pártfogása alatt vadász öltözetben, mellyet 1825 dikben iker megyénk szeretett mostani főispánjának Mlsgos Radványi Gróf György Ferentz Urnak ugyan tiszti székebe iktatásakor a' Bétsi polgári granátosok díszruhájával váltta fel. Szerkezése tzélja eleinte sátoros inne-

pek alkalmával az isteni szolgálat alatt ajtatoskodási tisztelkedések lévén, azaz most legújabbán Arno János Urszázad parantsnoka felszólításából a' felebaráti szeretetet még más társaságiszip erényekkel együtt párosítá. Ugyan is most a' század sarkszabálya méltán a' felebaráti szereteten mondathatik alapúlni, melly tagjának, bár millyen veszély károsítja is meg, mindenkor kész segedelmét biztosítja, mint jelenleg egyikének Augustusi tűz-gyúladáskor házi bútorai elégvén, a' század öt azonnal 200 egynehány forinttal segítette. Ugy szinte bizonyos tsekély mennyiségű pénznek: a' tagok által a' század pénz tárába évenkénti betétele által köteleztetik a' század minden szegényebb tagnak elhúnytakor tisztességes földbetakarításáról gondoskodni. — Feljebb jelentett innepi szertartás alkalmával t. Polimberger Éva született Ódry asszony-ság, néhai Polimberger György özvegye, kedvelt első alispánunk testvére, kit jobbágyai számtalan jó téteményeiért valódi anyaként szeretnek, és Latinovics Anna, született Schveidel asszony-ság t. Borsodi Latinovits Benjamin megyénk tisztelt főjegyzőjének hölgye, mint dandár-anyák, az első a' dandárt világos kék, arannyal, a' másik pedig rózsaszínű, ezüsttel „Polgári hívség, és haza szeretet“ tzmű felírásokkal hímzett drága selyem szalagokkal ajándékozták meg, mellyeknek szokás szerinti felszegeztetésekor, miután a' helybeli n. t. plebánus Ur Bartok Mátyás mint század papja, a' sz. háromság tiszteletére három szeget a' dandár nyelébe ütött, szinte hármát ütött be t. Nemes Militicsi Czintula János, járásunk köz tiszteletű főszolgabírája, mint ezen

polgári díszruhás társaság ezredese között zönségünk buzgó fohászaik között koronás fejedelmünk, 's virágzó tsaládjának — továbbá t. iker vármegyénknek, és a' Mlsgos uraságnak boldog léteért: követték ezt hasonlót tselekedvén a' század parantsnoka Arnó János; ügyvédje Sebök Jó'sef; orvosa: Rosenmann Pál város physikusa; főhadnagyai: Michits Jó'sef, és Arno András; hadnagyai: Bengert János, és Manhold Márton Urak; két altisztjei, és két öregebb közlegényei. E' szertartás után a' feljebb tisztelt század papja elzengé a' „téged Isten ditsérünket.“ Honm.

Nm. m. kir. helytartósági agens Szatthmáry Jó'sefnek Debreczenbe a' tiszántuli kerületi törvényszéknél tiszteleti táblabíróvá történt kegy. kinevezetése által megürült ügyviselői (agensi) hivatal, a' kegy. szabályozó rendelkezésnél fogva, ugyan a' Helytartótanáts előtt teendő mind szó mind írásbeli próbatét útján levén betöltendő: erre nézve f. oct. 7-kéről 28,640 sz. alatt költ fensőbb rendelkezésnél fogva, f. eszt. Nov. 13 ka tüzetik ki, melly napon minden, ki a' mondott hivatalra kívánkozik, szükséges bizonyítványokkal párosított folyamodásának előleges benyújtása mellett, a' kitűzött vizsgálati próbatétre személyesen megjelenni hivatalos.

A' Pénz folyamat October' 20-kán;
közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 99 9/16
Az 1820-béli sorsosok: — —
Az 1821-béli hasonlók: 137 7/8
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji: 58 1/10 for. keltek, mind Conv. Bank-Aktziák keltek — — for. ton. Conv. Pénzben.